

Komentář

Statistickým šetřením Odp 5-01 bylo zjištěno, že v roce 2011 dosáhla **celková produkce odpadů v ČR 23,6 milionů tun**. Oproti roku 2010, kdy produkce činila 24,1 milionů tun, se jedná o **pokles o 2,1 %**. Z celkového množství vyprodukovaného odpadu tvořil nebezpečný odpad 1 503 tisíc tun, což v relativním vyjádření znamená, že nebezpečný odpad se v roce 2010 na produkci podílel 6,4 %. Oproti roku 2010 se podíl nebezpečného odpadu na celkové produkci odpadů výrazně nezměnil.

1. Podnikový odpad

Činností ekonomických subjektů (podniků), jež jsou hlavními původci odpadů v ČR, **vzniklo v roce 2011 celkem 19,9 milionů tun odpadu** (20,4 milionů tun v roce 2010). Podniky vyprodukovaly 1 490 tisíc tun nebezpečných odpadů, což je téměř veškerá produkce nebezpečných odpadů v daném roce.

Ačkoli celkově produkce podnikových odpadů ve srovnání s rokem 2010 klesla, odvětví zemědělství, lesnictví a rybníkářství, doprava a skladování, těžba a dobývání i zpracovatelský průmysl zaznamenala nárůst produkce odpadů. V relativním vyjádření došlo k nejvýznamnějšímu zvýšení v oblasti zemědělství a rybníkářství, i když v absolutních hodnotách se jedná spíše o nevýznamný nárůst. Příčinou byla zvýšená produkce odpadů jako důsledek údržby rybníků. Vývoj produkce odpadů v odvětví doprava a skladování i těžba a dobývání byl ovlivněn především zvýšenou produkcí různých druhů stavebních odpadů. Naopak výrazný pokles produkce odpadů oproti roku 2010 byl zaznamenán v odvětví energetiky. Hlavním důvodem bylo překlasičování některých materiálů, jako jsou popílky, struska a škvára, dřevě uváděných jako odpady do skupiny druhotných surovin. Ze stejného důvodu poklesla i produkce v odvětvích zabývajících se zpracováním odpadů. Mírný pokles produkce odpadů se projevil také ve stavebnictví.

Podnikový odpad vyprodukovaný v roce 2011 napříč všemi odvětvími byl podobně jako v minulých letech z hlavní části (59 %) tvořen odpady stavebními a demoličními. Ve sledovaném roce činila produkce odpadů skupiny 17 celkem 11,8 milionů tun, přičemž převažovala zemina a kamení, železo a ocel a beton (viz graf 3).

Statistické šetření opět potvrdilo, že naprostá většina podnikových odpadů (74 %) vzniká při činnosti přibližně 300 původců odpadů. Jedná se o podniky s objemem produkce odpadů nad 10 000 tun za rok. Ačkoli svou produkcí tyto podniky pokryly 3/4 celkového objemu podnikových odpadů, z celkového počtu subjektů produkujících tento odpad představovaly pouze 2,3 %. Podíl podniků na celkové produkci odpadů podle objemu vyprodukovaných odpadů v podniku v roce 2011 ilustruje graf 12.

2. Odpad vzniklý na území obcí

Obce dle statistického šetření ve sledovaném roce vykázaly produkci 3,7 milionů tun odpadů. Vůči roku 2010 se produkce odpadů v obcích výrazně nezměnila. Z pohledu zařazení těchto odpadů do Katalogu odpadů se jednalo téměř výhradně o skupinu 20 – komunální odpady, které tvořily 91,8 % (v roce 2010 to bylo 90,1 %). Dále byly obcemi vykážány stavební odpady skupiny 17, odpady z autovraků a odpady z elektrického a elektronického zařízení (skupina 16).

Celková produkce komunálních odpadů v ČR dlouhodobě pohybuje kolem hodnoty 3 miliony tun. V roce 2011 bylo vyprodukováno **3,4 miliony tun komunálního odpadu, což v přepočtu na 1 obyvatele činí 320 kg**. Z toho největší část 73 % tvořil běžný svoz (odpad z popelnic, z kontejnerů nebo svozových pytlů), 13 % činil tříděný odpad (sklo, papír, plasty) a 11 % objemný odpad (koberce, nábytek). Podíl odděleně sbíraných složek na celkové produkci komunálního odpadu od roku 2002 neustále roste. Zatímco v roce 2002 bylo odděleně sebráno (vytříděno) 16 kg plastů, papíru, skla a kovů na obyvatele, v roce 2011 to bylo 46 kg/obyvatele. Konkrétně se v přepočtu na jednoho obyvatele jednalo o 15 kg papíru, 11 kg skla, 10 kg plastů, 5 kg kovů a 5 kg ostatních odpadů.

3. Nakládání s odpady

Národní legislativa odpadového hospodářství rozlišuje tři skupiny **způsobů nakládání s odpady – využití** (R kódy), **odstranění** (D kódy) a **ostatní způsoby nakládání** (N kódy). Množství odpadů, se kterými je ve sledovaném období nakládáno, bývá zpravidla vyšší než produkce odpadů. A to především o odpady dovezené ze zahraničí a o odpady odebrané ze skladu. Hodnota ukazatele se zvyšuje také díky vícenásobnému nakládání a předávání jinému subjektu.

V roce 2011 bylo nakládáno celkem s 30,5 milionů tun odpadu. Z tohoto množství bylo 11,3 milionů tun využito (37 %), 6,2 milionů tun odstraněno (20 %) a s 13 miliony tun odpadu bylo nakládáno ostatními způsoby nakládání (43 %). Celkové množství odpadu, s nímž bylo nakládáno, oproti roku 2010 vzrostlo o 9 %. Nárůst byl zaznamenán u všech způsobů nakládání s odpady. Využívání odpadu stoupl o 14 %, odstraňování o 16 % a ostatní způsoby nakládání o 3 %.

Srovnatelnost sumárních hodnot nakládání je poměrně komplikovaná. V první řadě je třeba si uvědomit, že v průběhu období, za které jsou odpady statisticky zjišťovány, došlo postupně k nárůstu počtu ostatních způsobů nakládání (N-kódů). Bylo to způsobeno tím, že některé specifické způsoby nakládání byly

z využívání odpadů legislativně vyčleněny a zařazeny do skupiny ostatních způsobů nakládání. Od roku 2006 lze hovořit o srovnatelných datech týkajících se nakládání s odpady.

4. Dovoz a vývoz odpadů

Statistické zjišťování poskytuje každoročně kromě informací o produkci odpadů a nakládání s nimi i výsledky přeshraničního pohybu odpadů. Export a import odpadů je monitorován dlouhodobě od roku 2004 dle základních kategorií odpadů (nebezpečné a ostatní) a dále z pohledu směru obchodu (v rámci EU, mimo EU).

V roce 2011 bylo **do České republiky dovezeno 0,4 milionu tun odpadu**, naprostá většina odpadu pocházela z členských zemí EU a množství dovezeného odpadu se oproti roku 2010 téměř nezměnilo. Také struktura dovozu dle jednotlivých katalogových skupin odpadů z dlouhodobého hlediska zůstala beze změny. Stejně jako v loňském roce se jednalo zejména o kovové odpady pocházející ze stavebnictví (skupina 17), obrábění kovů (skupina 12) a zpracování odpadů (skupina 19), dále o papír a lepenku, sklo, plastové odpady.

Ve sledovaném období bylo z ČR **vyvezeno 2,3 milionů tun odpadu** a téměř veškerý export (2,2 milionů tun) směřoval do některé ze zemí EU (96 %). Ve srovnání s rokem 2010 vývoz odpadu vzrostl o 12 %. Největší podíl vyvezeného odpadu tvořily železné kovy pocházející ze stavební činnosti (skupina 17), obalový odpadní papír a lepenka (skupina 15), kovy ze zpracování autovraků, (skupina 16) a piliny železných kovů (skupina 12).

5. Produkce druhotných surovin

V roce 2011 byla statistickým šetřením zjištěna **produkce druhotných surovin ve výši 21,2 milionů tun**. Jednalo se především o vedlejší produkty pocházející z energetiky, jež tvořily 58 % celkové produkce. Dále byly vyprodukované druhotné suroviny z kovů (17 %) a stavebních hmot (16 %). Konkrétní hodnoty produkce sledovaných druhotných surovin naleznete v tabulce 13 a grafu 14.

Vysvětlivky

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
 - 0 údaj menší než polovina zvolené měřicí jednotky
 - i.d. individuální data
- v tom: jedná se o úplný výčet (součet položek se rovná položce celkem)
z toho: nejedná se o vyčerpávající výčet (součet položek se nerovná položce celkem)